

בלדה לנשאר בקיבוץ

פעם בשנה נוסע לחופשה, קופץ לחנרו,
אשר עזב מזמן העירה,
יושבים בבית-קפה, עוסקים ברכילות
הזכרונות עולים,
וגם לוגמים כוס בירה.
"אז מה שלום אשתך המחומצנת,
האם לבוס שלך היא עוד בותנת
מה שלי בתנה בהכשרה?"

הוא בקיבוץ, הוא בקיבוץ
וחבריו כבר הסתדרו כלם בחוץ.

כבר בהתחלה תפס הוא עגלה
היה עגלון מסדר
עובד מבוקר ועד ערב.
גם בשבתות וגם במועדים
אף פעם לא חדל,
אמרו כולם: "זה גבר!"
אבל אשתו אמרה לו - "זה נמאס לי,
לא אהיה יותר עוד רפתנית,
אני רוצה שבעזוב העירה
שם אוכל להיות לשחקנית".

הוא לא עוזב, הוא לא עוזב
כי גם בנוף הספיק להתאהב.

השנים חולפות בקצב די מהיר
והוא עוד בקיבוץ
זקן חביב וקצת מקריח
הבנים בגרו ואת ביתם בנו
במשק שהקים -
אכן, עתיד מבטיח.
לפעמים נתקל בשמות החבר'ה
שהצליחו בדרכם בעיר,
משה'ה לה יושב שנים בכלא,
ואפרים סגן-אלוף - במיל.

הוא ישאר, הוא ישאר
ותקוותי שהקיבוץ לא יסגר.

המילים נכתבו בידי איציק ניב
חבר כפר-סאלד
המבגינה ידועה...

* מוסד ותיק עובר דירה! יוחנן העביר את המשתלה שלו. עכשיו היא במצאת ליד הרפת.

* ליל שבת היה ערב חפשי.

* אנשי העצפים החקלאיים מוסרים תורם בשרותים.

* שרה דיבולט קבלה על עצמה את האחריות לספרית העיון, מידי יונה אורן העורכת "בקר" ארוך בגבע.

* הלולים הריקים מתמלאים מחדש. מועברות אליהם להקות מבין האפרוחים שגדלו.

* השבוע מגיעים אלינו בני המשפחה החדשה, בוייל וייג לבורת ובתם הקטנה טביה אשר תכנס לגן שקד. ברוכים שבאים וקליטה נעימה.

* אגודת הנוקדים מקיימת אצלנו את ישיבת המזכירות שלה. כבוד זה נופל בחלקנו בעקבות ההתפתחות והגידול שחלו בדיר בשנים האחרונות.

* ראייתם את תערוכת התצלומים היפה במועדון? זהו מפעל משפחתי של דב ופיליס קולט. ידענו שחידק הצילום אחז כבר מזמן בדב. עתה מסתבה כי גם פיליס בדבקה. ובכן, אם אלה התוצאות אז יהיו כדאי מאד.

* הקטיף בפרדס מתקדם יפה. קוטפים ליצוא וגם "תולשים" לתעשייה.

* אנו מכים על חטא! זה מזמן חפצנו לברך על "פינת השבת" הנאה, המקדמת פנינו בבואנו לחדר האוכל לארוחת הערב בליל שבת. יש לברך עליה וללחוץ את ידיה של אילזה, "התרבותניקית" הבלתי בלאית! ומאחר וזו אילזה, מותר להניח שלא תהיה זו תופעה בת-חלוף אלא דבר של קבע.

ימרי הולדת

19/1 - רות גולן

20/1 - צביה כץ (כהן)

21/1 - בקי ארנברג

22/1 - חיים מעיין

23/1 - לני רוז

24/1 - דורית נמינוב

25/1 - מופתי ליפשיץ

- טליה שיין

26/1 - לו סגל

28/1 - יצחק עדר

- שמואל וולפסדורף

* זוכרים את אירית, אשר כהנה אצלנו כאחות? שמענו שהיא התברכה בבת. התקבאה בשושנה, כנראה...

* אסוציאציות: אלק - מרכז בניה - בנין-קורות - מסמרים... אפשר גם לקצר: אלק דרך על מסמר ועכשיו הוא מדדה על רגלו השבייה.

* שושנה אדלשטיין עברה בתוח. מרגישה טוב. אחולי החלמה שלמה ומהירה!

* באחד מדפי העלון תמצאו את חלקו הראשון של ספור מרתק בהמשכים, פרי עטו של יצחקוס הרודוטוס עדר. בני הדור הצעיר! אם לא שמעתם עדיין על עלילות הגבורה של מולידיכם - הטו אזן. ואם שמעתם כבר - טעמו שוב מן היין המשומר. ולכל המעוביין בספר כי יש בדעתנו להתלבש באחד הימים על החמר המרתק הנמצא עוד ממרתפי גנזיו של ההיסטוריון שלנו ולהגישו לקהלנו, למבוגרים למען יתענגו על הזכרונות ולצעירים כדי שיקראו וידעו.

יממי נשואין

21/1 - עדנה וג'רי קלמן

24/1 - לך וינשרוב חליבה

* איך השער בעיניכם? "קונטרה" ראוי לשמו ללהיט "המונעם" באזנינו פעמיים ביום...

על "תחבת 'בוריס' אינה עונה"

אולי זה לא יפה לבעוט בחזאי השרות המטראולוגי, במיוחד כאשר בימים האחרונים כל העתונים תוקפים בהתלהבות את צאצאי נביאי השקר (שאפילו בתנ"ך הוזכרו רק ללמדך מה היה גורלו של אדם שפספס בטוטו בימים ההם!). אבל כשאתה קורא בעתון אחד שאבשי התחזית יחסו את המשגה של לפני שבועיים - "מזג האויר יוסיף להיות חם ויבש..." - למחשב אלקטרוני, שהולך אותם שולל, אתה משתומם קצת. מה קורה כאן? האם אנחנו עומדים בפני מרד המחשבים שבעקבותיו יבוא טבייתה?... "דובר המחשבים האלקטרוניים מסר מן המטה הארצי שבמרתף של הטכניון, כי החל ממחר יאיטו המחשבים האלקטרוניים הישראליים את עבודתם ופרט למקרים מיוחדים, כמו טיפול ברבטגניס או בסוואר מבמל אשדוד, לא יגשו לפליטת אינפורמציה מחוץ לשעות רגילות¹⁴? או שמא הסיבה פשוטה יותר...? המקום: בנין השרות המטראולוגי בלוד. החדר המרכזי ריק מאדם אבל באמצע המרחב המבהיק עומד "בוריס", המחשה האלקטרוני הראשי. הוא בזהם בשקט ובמרכז חזיתו מהבהבים תכופות אורות אדומים, ירוקים וכתומים. לכאורה הכל בסדר אבל במרכז לוח הבקרה זוהרת עין קטנה שהאדימה מרוב התרוצצות אלקטרוניים. הכל איבנו כשורה עם מחשב מס' 390 ל 43 מ 145, שכיבוהו "בוריס" כששרת בש"ב במחלקה הרוסית. הטמפרטורה עולה בתאים העדינים ומדי פעם בפעם הוא מגהק ויורק חתיכת נייר שעליה קשקושים סתמיים. פס דק של שמן דולף ממה שאצל ייצור אנוש היה המצח. "בוריס" חולה. אל דאגה, זה לא רציני - אבל אמש, זאת שבתורבות האכילה אותו "אלגול" במקום "פורטנן" (אם אתם לא יודעים מה זה אתם סתם לא מחונכים) והוא סובל מקצת צרבת פרוטונית. הדלת נפתחה ואלישע הסח"ר (סגן חזאי ראשי - שני "עבנים" ו"זק ברק" על כתפו) בכבס. הוא בגש לטלפון, מרים שפו פרת ומתחיל לרשום: "כן, כן, מעל קפריסין! תודה". "כן, אתוה, כאן לוד. מה בשמע? הלכתי לראות את "שיער" אמש - לא משהו מיוחד. מה אתה אומר? הלכתי לשמוע אורטוריה "יהודה המכבי"? נו, טוב, על טעם וריח... שקע ברומטרי קטן... "בוריס מדליק שתי עינים ירוקות ומשתעל באופן מוזנח. ברגע זה בכבס אליהו הרח"ר (רב חזאי ראשי - "עבן", "זיק ברק" ו"נרד זהב" על כתפיו). הוא מעיף מבט אל בוריס ושואל בדאגה: לישע, האכלת את בוריס? לא! אתה דביל מרושע! הסתכל בו - האבטבה הפנימית משתרבת. אין דבר, בוריס'ל עוד יהיה בסדר. (נותן מנה גדושה של דיסת עתונים - התמונות הארוטיות של ה"עולם הזה" עם מוסף "הארץ") מה חדש בחזית הקרה מרוסיה?

-נעלמה מן האופק!

-והשקע שמרכזו מעל רודוס?

-התמלא במשך הלילה!

-לא יכול להיות! בנדק אצל "בוריס"! רק עליו אפשר לסמוך. הוא מגיש כל מיני נתונים ולוחץ על כפתורים. אולם בוריס בעל האישיות והדמיון (הוא היה המלחין האלמוני שחבר את הלהיטים "הוא לא ילך", "היא לא מסוגלת" ו"אבא איבנו ילד עוד") החליט ללמד את הציבור הישראלי לקח. במהירות הבזק הוא פולט סרט ארוך של ביר. אליהם בוחן את התוצאות בקפדנות: "חם ויבש בכל אזורי הארץ. השקעים שהתקרבו בסו איט איט לאהלנו. עת הזמיר הגיעה והחזית הקרה מברית המועצות חזרה ללבינגרד באהבה". אלישע סופק ידינו ומחייך. בחשאי נותן בעיטה לבוריס שמעצבן אותו ובגש להודיע ל קול ישראל" על תוצאות התחבה. בוריס מפנים חיוך. רק הוא יודע שאלישע יסולק כתוצאה מן האגדרלמוסיה...

חייב אדם לראות את עצמו

לפני כמה שבועות בתכנדתי בתפקיד שטרם נפל בחלקי ואף פעם איבנו מוצע ע"י ועדת המינויים - הייתי לסנדק. ליהודי הקטן שעמד להתקבל לברית אברהם אבינו קוראים שי וכשאביו גזרי הופיע ערב סגריר אחד ושאל אם אוכל לעמוד במבחן כחדם בשפך אמרתי בלי היסוס: "איזו שאלה? אני בא משו שלת של סנדקים מפורסמים ממזרח אירופה". הבחור המודאג יצא בלב קל, ביודעו שבנו הקטן יימסר לידיים נאמנות. (בו, ומה אם היתה זו גוזמה קטנה? מעולם לא אמר לך רופא שניים "זה בכלל לא יכאב"? זוהי פסיכולוגיה, חביבי!)

יש המשך...

4
בבוא היום התכנסו עשרה יהודים, אב, מוהל ואחרון אחרון, ישן
בזרועות מטפלת, התיבוק בן אחד-עשרה הימים. איזה כח עז יש לילד בן שבוע
וחצי! מעולם לא ידעתי ולא הייתי מאמין אלולא החזקתי את שי הקטן ביום
חגו. בחוש אינסטינקטיבי לסכנה המרחפת עליו (איך הוא ידע?) נאבק על גופו
הקטן. אביו, אחרי שמלמל כמה ברכות, נסוג למקום הרחוק ביותר בחדר ושם
עמד בכובע טמבל שמוט: על עיניו. בעשה מה שבעשה בכשרון שהעלה את קרבי
הדתיים בעיני (מה יש - 5000 שנה של מומחיות מקנות קצת תושיה, לא?) המוהל,
בחור מזוקן שבימים רגילים יושב במשרד מרשם תושבים בצפת, הרטיב את שפתות
התיבוק הנכלם, הבזעם והנבא ביין ובין רגע ירדו צעקותיו ב-1000 דציבלים
הסתכלתי בפני מבין הגברים וראיתי, אולי דמיתי לראות, זוהר של גאווה עוטר
את כלם; כי כאן התקבל עוד יהודי קטן למועדון שאקסקלוסיביותו מתבית
במסורת של חמשת אלפי-שנה, ואשר מחציתן גלויות אכזריות. כאן, בטקס קצר
של עשר דקות, במצאת תשובה חלקית לשאלה "מה הוא יהודי?" ובסיום הטקס
כשהתחלנו להתפזר אמר לי הספר שהוזמן להשתתף: "חביבי, אתה הגבר מכלם!
החזקת מעמד יפה". אולי באמת היו אבותי סבדקים מפורסמים...

"המתכבן רוצה"

במשך הרבה ענים כשדנו בתכנון פני ישובנו ההולך ונבנה, נסתיים כל
ויכוח שעמד לרדת מן הפסים במילים "האדריכל באמצע התווית תוכנית אב, שנה
יופיעו כל עץ, כל בית, כל שביל וכל חתול בכפר הנשיא". כל פעם שעלתה
הצעה בועזת הניד ראש מאן דהוא ואמר: "זה לא בתוכנית האב. זה יקלקל את
הרושם הכוללני, אם תשתול שיח שם." בינתיים עברו כמעט 23 שנים ואותו
אדריכל אלמוני גנז בעתיקות חצור את תוכנית האב ואנחנו עדיין מחכים לאור
הירוק שיאפשר לנו לבנות כנישי פנים. האם מעולם לא שמתם לב שכדי לרוקן
פחי אשפה ולמלא חביות נפט עוברים הטרקטור והגדרת על מדרכות ודשאים?
לא בכורנה זדונית, חס וחלילה, אלא מפני שהמתכבן לא טרח לסמן שבילים או
כבישים פנימיים ברוחב מתאים. כתוצאה מכך בסדקות המדרכות ובדשאים חריצים
עמוקים.

אין זה סוד צבאי שקבוצנו הוקם כצורך אסטרטגי ולא כהכרח חקלאי ויש
להניח שבימים ההם היה קצין אחראי בצה"ל שאמר לו: "סגן-משנה שפסילוביץ,
אתה אחראי להקמת ישוב שם. קדימה צעד!" סגן-משנה שפסילוביץ או מוישה
(כך קראו לו אצל גיטל) הרים שפו פרת ואמר: "שייע? מה שלומך ואיך זה הולך
לך עם הג'ינג'ית? התחתנת? לא הצטרכת להגזים שייע. שמע, יש לי ביזנס
בשבילך! זו טוב, כמה זמן יכול להמשך ריח דבש? צריכים להקים ישוב חדש על
יה טובא. שפוך לי איזו תוכניתצ'יק על בייך וזרוק אותה אלי...". ושייע
שפך, ואנחנו כאן וכבישים פנימיים אין... אולי משהו יגש לראות אם שייע,
האדריכל המתכבן חזר כבר מירח הדבש?

תגובות ראשונות על "שיער"

(בן צעיר להוריו) - זה בטח היה גם מדי בשבילכם!

-סתם ח-ה!

-העמידו בפנינו 16 רמקוליר והיחידה שנהנתה היתה אחת הסבתות שהוציאה
את מכשיר השמיעה שלה וישבה בשמחה. פעם ראשונה ב-20 שנה שהחרשת שמעה
היטב!

-אני הגשתי כיבוד לשחקנים אחרי הצגה אחת ופרט לשלושה כלם עשו עלי
רושם של מופרעים (חבר אילת השחר).

-התקליט האמריקאי בהדר, המוסיקה יפה וכאן באו והרסו את הכל בסערה
אלקטרונית.

-בהדרת, הזקנים ישבו המומים ואנחנו הפרענו כל הזמן: צריכים לעזור
לשחקנים.

-בטח שעלינו על הבמה - כך צריכים לסיים הצגה.

-העובדה המצערת היא שהנער שלנו מזדהה עם תוכן ההצגה!

יש המשך...

לא רוצים ממסד; לא רוצים להתגייס.
- שטריות, הם רק אוהבים את המוסיקה והאפשרות להתפרק קצת...

כותב טור זה מודה ומתוודה שהוא הלך לראות את "שיער". הוא מחבב לא מעט את המנגינות; הוא לא מזדהה עם התוכן; הוא מעריך את בעית הכושים בארה"ב ומצטער שהם לא מעריכים את בעיתנו והוא מקוה שהצגת "שיער" בגלגולה הערבי תשפיע על שכנינו ותביא לשלום באזורנו. הוא חס על אזניו ואיבנו במשך ליותר עירום ממה שניתן לראות בבריכת השחיה בכל קיץ...

אריק

הקורטיבה

עד סוף 1970 בסעה הקורטיבה 55000 ק"מ בקירוב. כמעט שלא היו תיקונים (שנה ראשונה!) ולפי ההערכה האחרונה בראה שהמחיר שקבענו בתקנון מכסה את ההוצאות. התקנון עצמו עדיין לא אושר סופית ויגיע לאסיפה בקרוב.

מוצע שחברים היוצאים לחופשה בחדשי החורף - מזובמבר עד אפריל - יקבלו את המכונית לששה ימים רצופים ליחיד במקום ארבעה ימים, כפי שנהוג בימי הקיץ. הצעה זו באה לעודד יציאה לחופש בחורף, וכן לאפשר בסיעה לאזורי הארץ המרוחקים מבלי שיהיה צורך לחזור מיד כשמגיעים.

אם יש לחברים הצעות בוספות לתקנון הם מתבקשים להביא אותם לפאול, פיל או ג'יסון.

בסיעה טובה

ועדת הרכב

טיולי שבת

בכוונתנו לערוך מספר טיולים בשבתות הקרובות. יהיו ארבעה מסלולים עיקריים, ובחזור עליהם כמה פעמים בכדי לאפשר לכל החברים להשתתף.

- (1) לתנור ולשמורת תל-דן
- (2) לודי דבורה
- (3) לקלעת במרוד
- (4) לכוכב הירדן

על תאריכי הטיולים ועל שינויים במסלולים בודיע מעל לוח המודעות.

ועדת התרבות

דע את משקך
(סקירה הסטורית וחברתית)

כעת, בפרוס שנת העשרים וחמש לראשית עליית החברים לארץ, יש כבר מספיק "עומק" לסקור את תחילתו של קיבוץ כפר-הנשיא.

שני גרעיני המיסדים, הכשרת "דוד אידר" ו"גורסי-ליז", שהיו בעצם מוכנים לעליה בפרוס מלחמת העולם השנייה ב-1939, עוכבו על ידי אותה מלחמה באנגליה. תופעה זו היתה לברכה, כי היא הביאה לגבוש יתר של החברה ולניפוי רובם של אלו שהיו נושרים בראשית צעדיו של הגרעין בארץ. הנותרים - האמיצים - שהחזיקו מעמד עד סוף המלחמה ב-1945, התחילו לצאת לכיוון ארץ ישראל כיחידים, כל אחד לעצמו ובהחנא, מחמת "עינא נישא" של ממשלת הוד מלכותו ומדיניות הספר הלבן. ויש מהחברים, שיצאו לדרך באביב 1946 וזכו להגיע למחוז חפצם רק חדשים ספורים לפני הקמת המדינה, לאחר ארוך בכבוד במחנות ההסגר בקפריסין. שם גם ראינו את המגוון והעצוב שבדבר, שאנגלי מבטן ומלידה היה צריך להופיע כעקור ובצול ממחנות-הריכוז, כי אחרת היה צפוי לו גירוש בחזרה לאנגליה. (ועל הבעיות שהיו לבריטים שלנו, שלא ידעו שפה פרט לאנגלית, כבר דובר וסופר רבות).

ראשונה הגרעין בארץ בארץ בפסח 1946 והגיע לקיבוץ האנגלו-בלטי, כפר בלום דהיום, משק שחלק ממיסדיו היתה את הגרעין הראשון של תנועת "הבונים" באנגליה. באותה תקופה גמרה את הכשרתה באנגליה קבוצת חלוצים נוספת, "קיבוץ שמריהו". הקבוצה התקבלה כהשלמה לגרעין שלנו באסיפה שהתקיימה כבר בארץ, ביום 27.6.47.

עליית החברים התנהלה בעצלתיים. במשך מחצית השנה הראשונה הגיעו לכפר בלום רק 8 חברים ומועמדים, כי יתר החברים בדרך, כמאה במספר, עוכבו בצרפת או ביצודו עקב ציד המעפילים שבוהל על ידי שלטונות פלשתינה (א"י) והצי הבריטי ביום התיכון. רק בסוף 1946, כשהמעפילים התחילו להשתחרר מקפריסין ועתלית, הגיעה תגבורת רצינית, במספרים גדולים והולכים. יש לציין שבמשך שהותם בצרפת וקפריסין לא זשבו חברים בחיבור ידיים, נוצר קשר עם קבוצה של יוצאי תנועת הבונים בצרפת, שהביאה להצטרפות אלינו. גם הראשונים שהגיעו לכפר בלום בפגשו עם ראשונה העולים של התנועה באוסטרליה וברקמו יחסים לקראת צירופם לגרעין. פעולות אלו היו מנגוד להחלטה שהתקבלה באסיפה הראשונה של הגרעין בכפר בלום ושפסקה כי הגרעין "סגור" ואין אפשרות לקבל חברים נוספים. כדי להתגבר על מכשול שרירותי זה מצאו החלוצים שלנו פתרון מקורי ומאד אנגלי: בכל בקשה להצטרף לגרעין החליטו "לפעם זו בלבד וללא יצירת תקדימים לעתיד", "לפתוח" את הגרעין ולסגורו לאחר קבלת המועמד. במשך 20 החודשים שהחלטה זו עמדה (והיא לא בוטלה אף פעם באופן פורמלי) פתחו-סגרו את הגרעין כ-40 פעם, ולפי מיטב זכרוננו שמשה החלטה זו רק פעמיים כנימוק לדחיית מועמד.

התרכזות החברים בארץ במשך כל תקופת ההכשרה בכפר בלום וגם לאחר שהגרעין יצא לחיי עצמאות בחדוה, עד לתאריך העליה על הקרקע, ביום 2.7.1948. בתקופה זו הגיעו לגרעין בדרכים שונות ומשונות, 120 חברים ומועמדים. כאן מעביר לבחן את צורות העליה של אמיצים אלה:

עליה ליגלית (סרטיפיקטים)	5 אנגליה, 2 אוסטרליה, 1 דרום אפריקה
עליית הנוער	1
עליה ב' (מעפילים)	* 56
עליה ג'	4 (החלפת זהות עם חיילים בבריגדה)
עליה ד'	54 (תיירים בסיורים ש"פספסו" את הפלגת אניתם)

המשך יבוא...

7

ד"ר"ח ישיבת ועדת המשק מ-15/1/71

נכחו: מיכאל ד', אריה ב, ינקל, סלמה, קולין, מיכאל כ'.
- - - - -

1. עבודת גמר של איזי דיבור:
איזי בקש חנות דעת על עבודת-גמר שהוא חייב לעשות לפני סיום
למודיו. סוכס לתת תשובה סופית אחרי דיון שיקויים עם איזי עצמו
בישיבה הקרובה.
2. שומר שדות:
אחרי התייעצות ממושכת עם המשטרה סוכס לקחת את בן אחיו של עווד,
מזנגריה, לתקופת נסיון של חודש.
3. תמחיר תש"ל לפי השיטה החדשה:
קולין הסביר לוועדת המשק את השיטה החדשה ומטרתה. התקיים דיון
מקיף על השיטה ותוצאותיה. סוכס להזמין כל ענף לישיבת ועדת המשק
כדי לדון יחד לקראת תוכניות לעתיד.
4. מרכז ענפי-עזר:
כתוצאה מהמצב בענפי העזר, כפי שהוא משתמע מהדו"ח התמחירי,
הביע מרכז המשק דאגה מיוחדת לביהול, תאום ופקוח של כל הענפים
האלה. התקיים דיון בנושא זה והוצע להטיל על ועדת כח-אדם לחפש
חבר לרכז ולפקח על הענפים הנזכרים בתאום עם מרכז המשק.
5. דיון על שיפור החזקת מכוון במשק:
עקב ההוצאות הגדולות שנבעו מתקלות מרובות במיכון, בכל הענפים
החקלאים, החליטה ו. המשק לבקוט בצעדים ראשוניים לשפור המצב והם:
(1) להזמין את ג'ו קריידן לדיון והרצאה על משיבות הטיפול במיכון
חקלאי;
(2) להזמין את המדריך למיכון של משרד החקלאות לפיקוח יותר קפדני
על משק המכונות שלנו. מרכז המשק מסר שעל כך כבר קבל את
הסכמתו של המדריך.

* * * * *